

Spotkanie konsultacyjne SOOŚ aPZRP – 28. 10. 2021 r. – pytania i odpowiedzi

Uwaga ! Poniższe pytania i odpowiedzi są nadal procedowane w procesie konsultacji społecznych i nie powinny być traktowane jako ostateczny sposób rozpatrzenia uwag i wniosków w ramach konsultacji społecznych. Poniżej opublikowane zostały wersje odpowiedzi, które zostały udzielone podczas spotkań konsultacyjnych.

Pełne wersje odpowiedzi zostaną opublikowane po zakończeniu konsultacji społecznych i opracowaniu projektu aPZRP uwzględniającego sposób rozpatrzenia uwag. Ostateczny sposób rozpatrzenia uwag i wniosków, które wpłynęły podczas całego procesu konsultacji społecznych aPZRP, będzie opublikowane w formie tabeli na stronie projektu stoppowodzi.pl oraz na stronie Ministerstwa Infrastruktury.

Działania zgłaszane przez UM Wrocławia dot. wybudowania zabezpieczenia przeciwpowodziowego na wrocławskim osiedlu Leśnica od strony rz. Bystrzycy pomimo wielokrotnego zgłaszania nie zostało ujęte na liście działań. Możemy liczyć na informację oficjalną dlaczego tak się stało?

W chwili obecnej trwa procedowanie przez Ministerstwo Infrastruktury rozpatrzenia wszystkich uwag i wniosków, zgłaszanych w ramach konsultacji społecznych planów. Zdajemy sobie sprawę jak ważne jest dla Państwa to czy dane przedsięwzięcie znajdzie się na ostatecznej liście działań. Wiemy to zarówno po treści zgłoszonych wniosków i uwag, ale również po ilości tych zgłoszeń. Duża ilość zgłoszeń wpłynęła w ostatnim możliwym momencie trwania konsultacji projektów aPZRP i PZRP. W wielu przypadkach były to uwagi i wnioski wzajemnie się wykluczające i często wymagały w konsekwencji przeprowadzenia przez Wykonawcę dodatkowych analiz. A w związku tym potrzebna jest jeszcze chwila czasu na ich ostateczne rozpatrzenie.

Z wynikami rozpatrzenia wszystkich zgłaszanych uwag i wniosków już niebawem będziecie się mogli Państwo zaznajomić. Sposób rozpatrzenia będzie upubliczniony zarówno na stronie samego Ministerstwa Infrastruktury, jak i stronie naszego projektu www.stoppowodzi.pl.

W przypadku wrocławskiego osiedla Leśnica od strony rz. Bystrzycy w aktualnym cyklu planistycznym aPZRP opisany obszar nie został zakwalifikowany na listę obszarów problemowych z uwagi na niski poziom potencjalnych strat powodziowych w odniesieniu do regionu wodnego Środkowej Odry.

Czy wnioski przedstawione w ramach konsultacji w dniu 28 kwietnia 2021 oraz piśmie z dnia 13 września 2021 zostały uwzględnione w liście działań. Chodzi o modernizację wału lewobrzeżnego rzeki Odry na wysokości wsi Kobylniki w km 13-625 do 15-500, przebudowa wału cofkowego Średzkiej Wody z dostosowaniem do nowej rzeczywistości w związku z wybudowanym stopniem wodnym Malczyce, Budowa stopnia wodnego Lubiąż jak będzie oddziaływanie na teren gminy Środa Śląska.

W obecnej chwili trwa procedowanie przez Ministerstwo Infrastruktury rozpatrzenia wszystkich uwag i wniosków, zgłaszanych w ramach konsultacji społecznych planów. oczywiście rozpatrzenie wszystkich wniosków będzie upublicznione.

Zgodnie z aktualnym stanem wiedzy oba działania:

- Modernizacja wału lewobrzeżnego Odry na wysokości wsi Kobylniki to zadanie R_SO_B_075,
- Przebudowa wału cofkowego Średzkiej Wody to zadanie PPI_783

znajdują się na ostatecznej liście działań.

Należy zaczekać na upublicznienie stanu rozpatrzenia wszystkich wniosków i uwag przez Ministerstwo.

W przypadku budowy stopnia wodnego w Lubiążu, nie będzie to działanie negatywnie oddziałujące na teren gminy Środa Śląska. Szczegółowa odpowiedź na analogiczne pytania została do przedstawicieli Środy Śląskiej wysłana drogą mailową w dniu 24 maja br. Jako, że te pytania padły również na spotkaniu konsultacyjnym projektów planów we Wrocławiu w dniu 28.04 i umieszczona na stronie projektu w zakładce DO POBRANIA - bezpośredni link: https://stoppowodzi.pl/wp-content/uploads/2021/07/Spotkanie-konsultacyjne_Pytania_odpowiedzi_Wroc%C5%82aw_ver_03_RZGW-Wroc%C5%82aw.pdf

Uwaga formalna: Konsultacje SOOŚ dla IIaPGW trwały 21 dni i zakończyły się 20 października. Konsultacje SOOŚ dla aPZRP rozpoczęli Państwo 15 października, również przeznaczając na nie 21 dni. Oba terminy nie spełniają wymogów dyrektywy sooś w zakresie zapewnienia realnej możliwości i właściwych ram czasowych do wyrażenia przez społeczeństwo swojej opinii. Ale dodatkowo, zaplanowanie tak krótkich terminów, które się ze sobą częściowo pokrywają, przy tak dużej ilości materiałów, jest przykładem bardzo złej praktyki w zakresie prowadzonej przez Państwa procedury SOOŚ.

Kwestia poruszona w pytaniu jest od lat dyskusyjna tzn. czy tego czasu jest wystarczająco dużo.

Zarówno w prawie wspólnotowym, jak i prawie krajowym, dyrektywa dotycząca udziału społeczeństwa i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko daje państwu członkowskiemu, które implementuje przepisy tej Dyrektywy, swobodę w wybraniu i

ustaleniu czasu jaki ma być przypisany udziałowi społeczeństwa w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko. Czas ten ma być "odpowiedni" do uwarunkowań. Nasz ustawodawca przeniósł ten przepis wyznaczając min. 21- dniowy termin na prowadzenie konsultacji społecznych i udział społeczeństwa. To znaczy dał możliwość organowi, który opracowuje dokument strategiczny i odpowiada za przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko możliwość dostosowania tego czasu do charakteru i rodzaju, zakresu prowadzonego postępowania. Ten czas nie może być krótszy niż 21 dni, tak jest w tym przypadku. Konsultacje społecznie nie polegają tylko i wyłącznie na wyłożeniu dokumentu i opublikowaniu go na stronie internetowej i nie sprowadzają się do tego, że uwagi i wnioski mają być składane za pośrednictwem poczty czy tylko w siedzibie organu, co dawałoby podstawy do tego, aby czas na konsultacje wydłużyć. Organ, który opracowuje dokument przewidział kilka narzędzi konsultacyjnych czyli przede wszystkim stronę internetową, formularze aktywne do składania uwag i wniosków, dokumentację którą można bezpośrednio i w prosty sposób pobrać i zapoznać się z nią. Uwagi mogą być składane również w różny sposób. To wpływa na to, że wszyscy zainteresowani mają szybki, bezpośredni dostęp do informacji wchodzących w skład dokumentacji środowiskowej podlegającej udostępnieniu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Interesariusze mogą skutecznie składać uwagi przez cały czas, do ostatniego dnia i być pewnym, że dotrą. Komisja Europejska nie zarzucała Polsce, że czas, w przypadku strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, jest zbyt krótki. Czas ten jest zgodnie z Ustawą minimalny, ale zwracamy uwagę w jaki sposób prowadzone są konsultacje i udział społeczeństwa oraz jakie zastosowano narzędzia do ich przeprowadzenia. One na pewno pozwalają w sposób skuteczny poinformować społeczeństwo i uzyskać odpowiedzi.

Organ opracowujący dokument, przy zastosowaniu wymienionych powyżej środków do przeprowadzenia konsultacji, mógł przyjąć termin 21-dniowy zgodny z Ustawą.

Informacja uzupełniająca po spotkaniu konsultacyjnym:

W dniu 5 listopada Decyzją Prezesa Wód Polskich konsultacje społeczne projektów prognoz oddziaływania na środowisko projektów aktualizacji planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzeczy Wisły, Odry i Pregoty oraz projektów planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzeczy Dunaju, Niemna i Łąby w ramach prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ) planów zostały przedłużone do 12 listopada 2021 r.

Wydłużenie terminu konsultacji wynika ze zgłaszanych w czasie spotkań konsultacyjnych uwag społeczeństwa wskazujących na potrzebę wydłużenia czasu trwania konsultacji społecznych.

W obecnej wersji Prognoza nie spełnia wymogów w zakresie analiz wariantów alternatywnych chociażby z punktu widzenia celów środowiskowych dla jcwp. Sam aPZRP nie zawierał rzetelnej analizy wariantowej m.in. pod kątem wpływu na jcwp (w tym cele środowiskowe dla obszarów chronionych). Taką analizę należało przeprowadzić na etapie oceny strategicznej (o czym mówią np. Wytyczne CIS nr 36 „Wyłączenia z celów środowiskowych na mocy art. 4 ust. 7”). Dlaczego nie przeprowadzono szczegółowych analiz w tym zakresie?

Obecnie prowadzone jest postępowanie w sprawie wydania decyzji środowiskowych dla stopni wodnych Lubiąż i Ścinawa, w ramach którego będzie prowadzona min. ocena wpływu na cele środowiskowe jcwp objętych przedsięwzięciami, w tym prawdopodobnie analiza przesłanek z art. 4.7 RDW (a zatem m.in. analiza wariantowa). Zgodnie z wytycznymi KE CIS nr 36 analizy strategiczne powinny wspomagać procedurę ooś zwłaszcza w zakresie analizy wariantowej, na takim poziomie, którą trudno przeprowadzić na etapie przedsięwzięcia. Niestety obecna Prognoza nie wnosi nic nowego, co mogłoby wspomóc procedurę oceny przesłanek z art. 4.7 dla wspomnianych przedsięwzięć, a zatem nie spełnia swojej roli jako dokumentu strategicznego. Proszę o komentarz w tej sprawie - jakie konkretne wnioski w zakresie analizy wariantowej zaproponowanej w Prognozie, a dotyczące wspomnianych przedsięwzięć, będą mogli wyciągnąć autorzy raportu ooś dla stopni wodnych Lubiąż i Ścinawa lub organ wydający decyzję – w kontekście weryfikacji przesłanek z art. 4.7 RDW.

Słuszną jest teza, że na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach należy przeprowadzać pogłębioną analizę spełnienia przesłanek z art.4 ust.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej (art. 68 Ustawy Prawo Wodne). Żeby taką analizę przeprowadzić musimy mieć świadomość tego, że taka analiza powinna się odnosić do celów środowiskowych. W obecnej chwili cele środowiskowe, jakie mamy dziś obowiązujące, są to cele wpisane są do planów gospodarowania wodami z 2016 roku. Przyszłych celów, które będą obowiązywały w perspektywie 2022-2027, jeszcze nie mamy w żadnym dokumencie ustanowionym. To, że one są opublikowane to jedno, ale one już kilka razy zostały zmienione w ramach procedur związanych z przygotowaniem planów gospodarowania wodami, czyli czy jest sens odnoszenia się do celów, które będą obowiązywały niecałe 2 miesiące? Oczywiście, jakiś sens jest i jakaś analiza w tym zakresie została wykonana w prognozie oddziaływania na środowisko. Aspekt ten pokazuje, że mamy w Ramowej Dyrektywie Wodnej pewnie niedoskonałości, które nie precyzują czegoś takiego podobnie jak to jest w Dyrektywie ochronie morza, żeby cele środowiskowe same z siebie były ustanawiane niezależnie od planu gospodarowania wodami czy programu ochrony wód morskich.

Jeżeli przeformułujemy pytanie tak: co autorzy raportu dla inwestycji dla stopni wodnych Lubiąż i Ścinawa przedstawiciele administracji publicznej co mogliby wyciągnąć z prognozy oddziaływania na środowisko? Gdybyśmy tak postawili to pytanie, to byśmy radykalnie zawęzili skalę problemu. Stopnie wodne Lubiąż i Ścinawa zdaje się, że nie mają służyć wyłącznie ochronie przeciwpowodziowej, lecz zakres ich funkcji jest o wiele szerszy. Zatem odnosząc się wyłącznie do planów zarządzania ryzykiem powodziowym i prognoz oddziaływania na środowisko to radykalnie zawęzilibyśmy ogląd dla potrzeb postępowań administracyjnych. Taka analiza byłaby zbyt wąska. Niezbędne jest to, żeby w raporcie oddziaływania na środowisko odnieść się do planów zarządzania ryzykiem powodziowym w taki sposób, aby zauważyć, jaką funkcję pełnią te obiekty dla ochrony przeciwpowodziowej. Czyli jak na te inwestycje patrzy plan

zarządzania ryzykiem powodziowym, czy traktuje je jako ważne czy nie ważne dla ochrony przeciwpowodziowej, pod jakim kontem, w jakim celu ochrony przeciwpowodziowej te inwestycje w planie zostały ustanowione i czy one rozwiązują jakieś problemy czy nie. Takie informacje można "wyciągnąć" z planu zarządzania ryzykiem powodziowym. Pamiętajmy, że to, co byłoby absolutnie niezbędne do uwzględnienia, to dane wynikające z przyszłego planu gospodarowania wodami, który dopiero jest opracowywany i za jakiś czas powinien wejść w życie. Pamiętajmy, że mamy szereg innych dokumentów sektorowych i dla niektórych z nich toczą się przygotowania do opracowania prognoz oddziaływania na środowisko, np. programy żeglugowe. Szereg dokumentów przekrojowych, które na te obiekty inwestycyjne patrzą z różnych perspektyw: z punktu widzenia ochrony wód, spraw przeciwpowodziowych, żeglugi etc.

Analiza przesłanek 4.7, w tym analiza np. wariantowości, nie powinna być zawężona do tego, jak te inwestycje są postrzegane przez zarządzanie ryzykiem powodziowym. Mamy przykłady takich decyzji środowiskowych, które zostały uchylone właśnie z tego powodu, że analiza wariantowa była ograniczona tylko do spraw przeciwpowodziowych, co jest ze względów logicznych dość zawężonym podejściem.

Gdybyśmy problem zawęzili wyłącznie do tego, co plan zarządzania ryzykiem powodziowym może dać w kontekście postępowania administracyjnych to po pierwsze: byłoby to zawężenie problemu, po drugie pamiętajmy, że te inwestycje mają służyć nie tylko ochronie przeciwpowodziowej, o czym będzie znaczyć ich funkcja, co częściowo w decyzji o wydanie decyzji środowiskowej zostało zasygnalizowane. Wreszcie wydaje się, że analizy wariantowe, które były prowadzone dla potrzeb planu zarządzania ryzykiem powodziowym też dają pewną odpowiedź na ten temat, na ile te inwestycje wpisują się w cele ochrony przeciwpowodziowej i to są informacje, które z projektu aPZRP można wyciągnąć do tematu postępowania administracyjnego. Ale gdybyśmy skupili się tylko na kwestiach przeciwpowodziowych to byłoby to radykalne zawężenie tematu. Gdybyśmy mówili, że jest nadrzędny interes publiczny tylko dlatego, że coś jest wpisane do planu zarządzania ryzykiem powodziowym to byłoby to podejście zbyt daleko idące, nie mające solidnego oparcia w faktach. Dlatego te analizy są potrzebne konkretnie na etapie postępowania administracyjnych gdzie te wszystkie perspektywy mogą się spotkać. Nie przez przypadek począwszy od 2018 roku ciężar analiz zgodności przedsięwzięć z wymaganiami celów środowiskowych i z wymaganiami przesłanek wskazanych a art. 4.7 ramowej dyrektywy wodnej został przerzucony na etap decyzji administracyjnych. Postrzeganie tej tematyki na poziomie aPZRP tylko z punktu widzenia powodziowym, a na poziomie aPGW tylko z punktu widzenia celów środowiskowych było poziomem wydaje się zbyt daleko zawężonym i niepokazującym istoty złożoności tego problemu.

Konsultacje społeczne trwają, jest czas na składanie uwag i wniosków. Ten czas jest przewidziany do 12 listopada. Szczegółowe informacje na temat metod, sposobów, trybu składania uwag i wniosków są publikowane na tronie internetowej www.stoppowodzi.pl. W zakładce SOOŚ (strategiczna ocena oddziaływania na środowisko) dostępna jest zarówno dokumentacja prognoz oddziaływania na środowisko i załączniki do nich oraz formularze składania uwag i wniosków, które można składać zarówno poprzez formularz online jak i pisemnie, po wydrukowaniu formularza PDF lub DOC zamieszczonych na stronie (pocztą tradycyjną jak i elektroniczną).

Informacja uzupełniająca po spotkaniu konsultacyjnym:

W dniu 5 listopada Decyzją Prezesa Wód Polskich konsultacje społeczne projektów prognoz oddziaływania na środowisko projektów aktualizacji planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzeczy Wisły, Odry i Pregoty oraz projektów planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzeczy Dunaju, Niemna i Łaby w ramach prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ) planów zostały przedłużone do 12 listopada 2021 r.

Wydłużenie terminu konsultacji wynika ze zgłaszanych w czasie spotkań konsultacyjnych uwag społeczeństwa wskazujących na potrzebę wydłużenia czasu trwania konsultacji społecznych.

Urząd Morski w Szczecinie otrzymał do zaopiniowania (na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy o oś) projekt planu wraz z prognozą o oś. Czy opiniując dokument planu możemy wskazać swoje uwagi do zapisów planu np. dotyczących działań i rozwiązań w nim przyjętych itp..? Na jakich elementach powinniśmy się skupić opiniując ten dokument, czy tylko sprawdzamy i analizujemy czy działania wskazane w dokumencie wpływają na środowisko czy też badać może przedstawić uwagi które nie są związane bezpośrednio z ochroną środowiska a dotyczyć mogą samych zapisów planów.

W przypadku pojawienia się uwag do planu będzie to skutkowało naszą opinią negatywną dla tego dokumentu.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z art. 57 ust. 2 w związku z art. 54 ust. 1 ustawy o oś Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie jest na obecnym etapie organem opiniującym. Jak wynika z art. 54 ust. 1 ww. ustawy opiniowaniu podlega prognoza oddziaływania na środowisko wraz z projektem dokumentu strategicznego. Etap opiniowania jest częścią procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której celem jest poddanie ocenie skutków realizacji założeń zawartych w dokumencie strategicznym w kontekście ich możliwego wpływu na poszczególne elementy środowiska. Stopień szczegółowości analiz i oceny oddziaływania na środowisko, jak również informacji zawartych w samej prognozie oddziaływania na środowisko jest uzależniony od poziomu wiedzy i danych dotyczących planowanych działań. Zaznaczyć należy, że ocena strategiczna nie wyłącza podstaw do oceny oddziaływania na środowisko lub oceny oddziaływania na obszary Natura 2000 dla działań, które stanowią przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko lub na obszary Natura 2000.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest podstawowym dokumentem, który poddawany jest opiniowaniu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jako dokument analizujący i opisujący skutki środowiskowe realizacji założeń zawartych w projekcie dokumentu strategicznego. Same opinie mogą dotyczyć również projektu dokumentu strategicznego, który jak to wskazano przedkładany jest wraz z prognozą oddziaływania. Przedłożenie obu dokumentów ma służyć dostarczeniu odpowiedniego zakresu

Projekt: Przegląd i aktualizacja planów zarządzania ryzykiem powodziowym
Nr projektu: POIS.02.01.00-00-0001/19

informacji bowiem to projekt dokumentu przedstawia zakładane do realizacji w danym obszarze działania, a prognoza opisuje i analizuje ich skutki środowiskowe wskazując dla nich propozycję odpowiednich działań minimalizujących i kompensacyjnych.

Wskazać należy, że rolą organów opiniujących jest dokonanie oceny ustaleń prognozy o oddziaływaniu na środowisko w odniesieniu do zapisów projektu dokumentu strategicznego przy uwzględnieniu ich kompetencji i uprawnień określonych ustawą. Zauważyć w pierwszej kolejności należy, że kompetencje dyrektora urzędu morskiego zostały określone w art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej. Wśród tych zadań wskazane zostały kompetencje związane z ochroną środowiska morskiego przed zanieczyszczeniem wskutek korzystania z morza oraz przez zatapianie odpadów i innych substancji w zakresie nieuregulowanym przepisami prawa geologicznego i górniczego, budowy, utrzymywania i ochrony umocnień brzegowych, wydmy i zalesień ochronnych w pasie technicznym czy w końcu nadzoru nad zapewnieniem ochrony przed powodzią od strony wód morskich w tym poprzez budowę, rozbudowę i utrzymywanie budowli hydrotechnicznych oraz umocnień brzegowych w pasie technicznym. Zauważyć należy, że przywołane zadania nie są wszystkimi, ale bez wątpienia są bezpośrednio związane z projektem opiniowanego dokumentu i sporządzoną dla niego prognozą. Mając na uwadze powyższe, wskazać należy, że opinia Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie powinna być wyrażona w kontekście wpływu lub znaczenia ustaleń zawartych w projekcie dokumentu strategicznego oraz skutków ich realizacji o charakterze środowiskowych na zadania i obszar odpowiedzialności dyrektora urzędu morskiego, ze szczególnym uwzględnieniem skutków środowiskowych związanych z przyjęciem dokumentu strategicznego. W tym kontekście uwagi mogą dotyczyć samych ustaleń projektu dokumentu strategicznego.